

SAMOSPRÁVNE KRAJE
SLOVENSKA

Bratislava, 17. septembra 2026

OTVORENÝ LIST

predsedovi Národnej rady Slovenskej republiky, predsedom politických strán zastúpených v Národnej rade Slovenskej republiky a poslancom Národnej rady Slovenskej republiky

Vážený pán predseda Národnej rady Slovenskej republiky,
vážené predsedníčky, vážení predsedovia politických strán,
vážené pani poslankyne, vážení páni poslanci,

Zdrúženie miest a obcí Slovenska (ZMOS) a Zdrúženie samosprávnych krajov (SK8) sa na Vás obracajú v súvislosti s návrhom poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Ľubice Laššákovej, Aleny Novákovej, Zdenky Mačicovej a Jozefa Cechu na novelizáciu zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov, parlamentná tlač 1490.

Územná samospráva rešpektuje a podporuje potrebu pomáhať rodinám, viacdenným rodinám, jednorodičovským domácnostiam a ľuďom, ktorí sa ocitajú v náročnej životnej situácii. Mestá, obce a samosprávne kraje sú pritom samy významnými poskytovateľmi služieb pre rodiny, ktorí zabezpečujú školstvo, sociálne služby, dopravu, komunitné služby, verejný priestor a ďalšie služby každodenného života.

ZMOS a SK8 zároveň dlhodobo vnímajú osobitné postavenie a náročnú situáciu jednorodičovských rodín. Spolupracujeme so združeniami a organizáciami, ktoré jednorodičov zastupujú, podporujeme aktivity zamerané na zlepšovanie ich životných podmienok a poznáme problémy, s ktorými sa tieto rodiny stretávajú priamo v mestách a obciach. **Aj preto chceme jednoznačne zdôrazniť, že naša výhrada nesmeruje proti podpore jednorodičov ani proti podpore rodín. Smeruje k spôsobu, akým má byť táto pomoc financovaná.**

Navrhované opatrenie zasahuje do dane z príjmov fyzických osôb. Práve jej výnos je pritom rozhodujúcim zdrojom financovania územnej samosprávy prostredníctvom systému podielových daní. Ak sa rozhodnutím štátu zníži výnos tejto dane, dôsledok sa priamo premieta aj do rozpočtov miest, obcí a samosprávnych krajov.

Podľa zverejnených odhadov predkladateľov má navrhovaná úprava predstavovať výpadok verejných príjmov približne 50 miliónov eur ročne v rokoch 2027 až 2030. Takýto zásah preto nemožno posudzovať iba ako sociálne alebo daňové opatrenie. Je potrebné súčasne vyhodnotiť, akú časť jeho finančných dôsledkov bude znášať územná samospráva a akým spôsobom bude tento výpadok nahradený.

Samosprávy majú s podobným spôsobom prijímania opatrení konkrétnu skúsenosť. V roku 2022 došlo k výraznému rozšíreniu daňového bonusu na dieťa a od 1. januára 2023 k jeho ďalšiemu zásadnému zvýšeniu. Opatrenie sledovalo legitímny sociálny cieľ, a to zvýšenie podpory rodín. Zároveň však znižovalo výnos dane z príjmov fyzických osôb, teda daňového zdroja, z ktorého sú financované samosprávy.

**SAMOSPRÁVNE KRAJE
SLOVENSKA**

V rokoch 2022 až 2025 predstavoval kumulatívny výpadok dane z príjmov fyzických osôb pre mestá, obce a samosprávne kraje spolu približne 1,89 miliardy eur. Štát časť tohto výpadku kompenzoval prostredníctvom zvýšenia príjmov samospráv z dane z príjmov právnických osôb, pričom kumulatívna kompenzácia za roky 2023 a 2024 dosiahla približne 664 miliónov eur. Aj po jej zohľadnení zostal kumulatívny negatívny vplyv na príjmy územnej samosprávy za roky 2022 až 2025 na úrovni približne 1,23 miliardy eur. Daňový bonus na vyživované dieťa pritom zostáva súčasťou systému dane z príjmov aj v roku 2026, hoci jeho výška a podmienky sa v medziobdobí zmenili. Dôsledky predchádzajúcich rozhodnutí štátu tak samosprávy vo svojich rozpočtoch niesli a v rôznej podobe nesú dodnes.

Niektoré z prijatých opatrení boli postupne upravené alebo obmedzené, no základný problém zostáva rovnaký. Sociálne a daňové rozhodnutia štátu sú opakovane nastavované tak, že časť ich nákladov sa prenáša na príjmy miest, obcí a samosprávnych krajov. Dnes sa s týmto mechanizmom stretávame opäť, tentoraz v novom návrhu novely zákona o dani z príjmov.

Považujeme za nesprávne, aby sa pozitívny sociálny cieľ dosahoval znižovaním zdrojov, z ktorých mestá, obce a kraje financujú verejné služby pre tých istých občanov. Ak samospráva príde o časť podielových daní, nejde o abstraktný účtovný výpadok. Sú to zdroje na materské školy, sociálne služby, miestne komunikácie, verejnú dopravu, kultúru, šport, verejné osvetlenie, bezpečnosť, údržbu verejného priestoru a množstvo ďalších služieb.

Pomoc jednej skupine obyvateľov preto nemôže byť financovaná oslabením schopnosti samospráv poskytovať služby všetkým obyvateľom vrátane samotných rodín, ktorým má byť opatrenie určené.

ZMOS a SK8 preto žiadajú, aby bol pred prijatím opatrenia jednoznačne a transparentne vyčíslený jeho dopad osobitne na rozpočty miest a obcí, na rozpočty samosprávnych krajov a na jednotlivé roky účinnosti opatrenia. Za nevyhnutné považujeme posúdiť tento dopad aj v nadväznosti na súčasne pripravovaný návrh rozpočtu verejnej správy, ktorý doposiaľ nebol so zástupcami územnej samosprávy konzultovaný. Samosprávy preto v tejto chvíli nemajú dostatok informácií o tom, aké ďalšie opatrenia, zmeny príjmov alebo výdavkové vplyvy môže návrh rozpočtu priniesť a aký bude ich celkový súbeh s predkladanou novelou zákona.

Zároveň považujeme za nevyhnutné, aby v prípade prijatia opatrenia bol súčasne vytvorený zákonný, predvídateľný a plný mechanizmus kompenzácie výpadku príjmov územnej samosprávy. Kompenzácia nemôže byť ponechaná na neskoršie rokovania, jednorazové rozhodnutia vlády alebo na to, či bude v danom roku dostatočný rast iných daňových príjmov. Musí byť súčasťou riešenia od jeho začiatku.

ZMOS a SK8 dlhodobo upozorňujú, že financovanie územnej samosprávy musí byť stabilné a predvídateľné. Mestá, obce a kraje nemôžu byť opakovane vystavované situácii, keď rozhodnutie prijaté na centrálnej úrovni zníži ich príjmy bez toho, aby mali možnosť toto rozhodnutie ovplyvniť alebo aby bol automaticky zabezpečený náhradný zdroj.

**SAMOSPRÁVNE KRAJE
SLOVENSKA**

Ak štát rozhodne o novom celospoločenskom opatrení, musí zároveň rozhodnúť aj o jeho financovaní. Podpora rodín a finančne stabilná samospráva nie sú protichodné ciele. Naopak, silná samospráva je jednou zo základných podmienok kvalitného života rodín na Slovensku.

Preto Vás žiadame, aby ste pri rozhodovaní o návrhu parlamentnej tlače 1490 v plnom rozsahu zohľadnili jeho dôsledky na financovanie miest, obcí a samosprávnych krajov. ZMOS a SK8 nesúhlasia s tým, aby bol nový nástroj podpory rodín financovaný ďalším znižovaním príjmov územnej samosprávy bez náhrady. Naša výhrada nesmeruje proti cieľu opatrenia, ale proti spôsobu jeho financovania, ktorý by opätovne preniesol časť nákladov rozhodnutia štátu na mestá, obce a samosprávne kraje.

Ak bude návrh prijatý v podobe, ktorá spôsobí ďalší výpadok podielových daní, ZMOS a SK8 budú požadovať jeho plnú a systémovú kompenzáciu. Túto požiadavku budú združenia dôsledne presadzovať voči vláde Slovenskej republiky, Národnej rade Slovenskej republiky a Ministerstvu financií Slovenskej republiky, a to aj s ohľadom na pretrvávajúce finančné dôsledky predchádzajúcich rozhodnutí štátu, ktoré už rozpočty samospráv v uplynulých rokoch zasiahli.

Podporu rodín považujeme za správny a potrebný cieľ. Je však zodpovednosťou štátu zabezpečiť, aby bola financovaná zo zdrojov, o ktorých štát rozhoduje, a nie ďalším oslabovaním schopnosti samospráv zabezpečovať služby pre svojich obyvateľov.

S úctou

Jozef Božik

predseda

Združenie miest a obcí Slovenska

Jozef Viskupič

predseda

Združenie Samosprávne kraje Slovenska